

дослідженнях даний аспект проблеми ринку праці розглядатиметься в напрямі аналізу кооперативної форми організації соціально-економічної перебудови села та її значення у вирішенні проблем зайнятості та підвищення рівня зайнятості сільського населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / [Присяжнюк М. В., Зубець М.В., Саблук П.Т. та ін.]; за ред.. М.В. Присяжнюка, М.В. Зубця, П.Т. Саблука, В.Я. Месель-Веселяка, М.М. Федорова. К.; ННЦ ІАЕ, 2011.-1008 с.
2. Васильченко В.С. і ніш. Управління трудовим потенціалом: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005.-403 с
3. Дієсперов В.С.. Визначення ефективності в сільськогосподарському підприємстві // Економіка України, 2007 - №10- С.70 – 77
4. Матвієнко П. Узагальнююча оцінка розвитку регіонів // Економіка України, 2007 - №5- С.26 – 36
5. Рябоконт В.П. Основні напрями соціально-економічної перебудови та розвитку українського села // Економіка АПК, 2008 - №6- С.3 – 7.
6. Статистичний щорічник України за 2009 рік. К.: Консультант 2010. -566 с.

УДК 330.1: 338.43(1-22)

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Руснак А.В. – к.е.н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Становлення розвитку сільських територій як одного з напрямів сільського розвитку та соціально-економічної політики держави передбачає зміну його інституціонального середовища. На сьогодні існує проблема слабкої інституціональної забезпеченості сталого розвитку сільських територій, що проявляється у недостатньому рівні людського та соціального капіталу сільських громад; недосконалості місцевого самоврядування на сільських територіях (зокрема, і фінансової та організаційної бази); відсутності національної системи управління сільським розвитком.

Стан вивчення проблеми. Питання вдосконалення системи управління розвитком саме сільських територій є надзвичайно актуальним та потребує своєчасного розв'язання. Проблемам соціально-економічного розвитку сільських територій присвятили свої праці Б.М. Данилишин, С.І. Дорогунцов, М.Й. Малік, Л.М. Мельник, П.Т. Саблук, О.В. Шубравська, В.В. Юрчишин. Проте дослідження щодо вдосконалення системи управління розвитком сільських територій у науковій літературі висвітлені недостатньо.

Завдання і методика досліджень. Основним завданням даного дослідження є аналіз основних проблем та обґрунтування перспектив

удосконалення системи управління розвитком сільських територій.

Результати досліджень. Системний характер політики розвитку сільських територій на суб'єктному рівні знаходить свій прояв у складових цієї політики та чотирьох рівнях регулювання, адекватних відповідним рівням сільських територій: загальнодержавного, регіонального, районного, базового (сільрада, територіальна громада, громадські організації, суб'єкти господарювання). З метою вдосконалення системи управління розвитком сільських територій на загальнодержавному рівні насамперед варто розвивати такі інститути та форми організації економічного й соціального життя, які б допомагали реалізовувати потреби й інтереси переважної частини сільського населення. Це дозволить посилити «ініціативу знизу» й активізувати організаційну, підприємницьку та інноваційну діяльність сільських жителів. При цьому важливе значення має відтворення на селі «центрів» соціально-економічного життя з метою інтеграції сімейних господарств у ринок через формування певних інституціональних структур. Функції та роль таких «центрів» можуть виконувати органи місцевого самоврядування, громадські організації та кооперативи, до компетенції яких належить розробка та реалізація поточних і перспективних колективних планів і програм сільського розвитку, вирішення проблем життєдіяльності сільського співтовариства.

Поступове залучення сільського населення у процеси самоуправління розвитком сільських територій та у кооперативний рух передбачає передачу багатьох функцій, пов'язаних із зовнішніми контактами (з державними організаціями, споживачами сільськогосподарської продукції, фінансово-кредитною сферою тощо), від сільських жителів фахівцям і професійним управлінцям. Це дасть змогу підвищити виробничу та ринкову конкурентоспроможність приватного сектора сільської економіки; забезпечити гнучкість управління господарською діяльністю селян, з метою своєчасного реагування на зміни кон'юнктури попиту і пропозиції, науково-технічних умов та законодавства; підвищити ефективність державного регулювання та державної підтримки сільського господарства через розширення сфери дії механізму саморегулювання і саморозвитку, скорочення сектора неформальної економіки, оптимізації використання наявних ресурсів.

Удосконалення системи управління розвитком сільських територій потребує здійснення комплексних ринкових перетворень в аграрній сфері та заходів щодо підготовки агроформувань та господарств населення до діяльності в умовах повноцінного функціонування ринку землі. Також це вимагає реалізації пріоритетних напрямів на загальнодержавному рівні, зокрема розробки та реалізації програм розвитку й підтримки сільськогосподарської кредитної кооперації, яка повинна сприяти відтворенню і розвитку інших видів кооперації таких як збутової, споживчої, виробничої, страхової та формуванню системи кооперативної аграрної економіки; реорганізації сільського самоврядування та системи державного управління сільським господарством на всіх рівнях з метою посилення функціональної діяльності, наприклад, у сфері надання кооперативам, суб'єктам господарювання дорадчих, посередницьких, маркетингових та інших послуг; зменшення адміністративних бар'єрів і сприяння розвитку сільськогосподарських підприємств, малого аграрного підприємництва через обмеження повноважень контролюючих органів втручатися у поточну господарську діяльність.

Створення передумов для сталого розвитку сільських територій передбачає розвиток соціальної та інженерної інфраструктури села, покращення житлових умов у сільській місцевості, впорядкування сільських поселень. Важливими заходами є створення системи державного інформаційного забезпечення з питань здійснення агропромислового виробництва, багаторівневої системи навчання, підготовки та перепідготовки фахівців-аграрників. Першочерговими мають бути заходи з боку держави, спрямовані на підвищення ефективності використання земельних ресурсів та їх відтворення, розвиток аграрних технологій та підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції.

Удосконалення системи управління розвитком сільських територій передбачає розвиток сильного неурядового сектора. Така модель сприятиме соціальній політиці в розвитку сільських територій. Сільські жителі повинні прийти до висновку, що вирішувати проблеми та здійснювати рішучі дії з метою розвитку села ефективніше спільно. Для цього доцільно створювати громадські організації. Сільські громадські організації будуть представляти та захищати свої законні інтереси, інтереси своїх членів у державних та громадських органах; одержувати від органів державної влади й управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань; вносити пропозиції до органів влади й управління; розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі. У цьому полягає провідна роль громадських структур у відродженні та розвитку сільських територій. Цього можна досягти через посилення функцій та ролі громадських структур у соціальній політиці розвитку сільських територій, а саме:

- працевлаштування (громадські структури можуть створювати робочі місця);
- підготовка та перепідготовка фахівців;
- обізнаність про місцеві умови та потреби;
- можливість сільських громадських організацій гнучко реагувати та адаптуватися до нових ситуацій та зміни умов;
- надання послуг населенню сільськими громадськими організаціями може здійснюватися ефективніше, ніж іншими суб'єктами;
- створення конкурентного поля між сільськими громадськими організаціями за здобуття замовлень та грантів, отримання дотацій.

Основними напрямками вдосконалення системи забезпечення діяльності громадських організацій за сприянням сільських, селищних та районних рад є: створення органами державної влади та підтримка умов, що сприяють формуванню ефективної роботи сільських громадських організацій; інформування сільських жителів та суб'єктів аграрного господарювання про діяльність органів державної влади та висвітлення роботи громадських організацій у засобах масової інформації; підсилення інституційних умов - основною умовою для стабільного розвитку громадських організацій на сільських територіях є забезпечення можливості доступу до їх ресурсів для здійснення завдань; активне залучення громадських організацій до розробки та реалізації соціально-економічної політики сільської територіальної громади.

Таким чином, удосконалення системи управління розвитком сільських територій через запровадження механізму стратегічного управління розвитком

сільських територій на засадах децентралізації, розвитку самоврядування та координації діяльності органів місцевого самоврядування, районних і обласних державних адміністрацій, галузевих міністерств та відомств, передбачає:

- децентралізацію управлінських функцій держави щодо розвитку сільських територій на користь місцевого самоврядування, забезпечення реального самоуправління на рівні територіальних громад;
- забезпечення здатності територіальних громад та органів місцевого самоврядування в межах, визначених законодавством, самостійно та відповідально вирішувати питання соціально-економічного розвитку, удосконалення фінансових міжбюджетних відносин;
- опрацювання та організацію виконання програм соціального розвитку сільських територій з обов'язковим узгодженням з реальними фінансовими можливостями на місцевому та регіональному рівнях;
- удосконалення міжбюджетних відносин у частині спрямування до місцевих бюджетів коштів для зміцнення матеріальної та фінансової бази сільських територій і сільських громад;
- запровадження механізмів стимулювання розвитку депресивних територій та населених пунктів;
- запровадження самоврядного управління формування єдиної територіально-управлінської системи за принципом «через ініціативу територіальної громади – до соціального благополуччя кожного жителя сільського поселення»;
- розвиток інститутів і форм організації економічного та соціального життя, які реалізовуватимуть потреби, інтереси переважної частини сільського населення, та активізують підприємницьку, організаційну й інноваційну діяльність селян;
- залучення громадських організацій до розробки та реалізації соціально-економічної політики територіальної громади.

Висновки. Важливими принципами вдосконалення системи управління розвитком сільських територій повинні стати зменшення рівня територіальної диференціації економічного розвитку територій та соціального забезпечення громадян, забезпечення здатності територіальних громад та органів місцевого самоврядування в межах, визначених законодавством, самостійно та відповідально вирішувати питання соціально-економічного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Галузева програма соціально-економічного розвитку сільських територіальних громад (модельний проект «Нова сільська громада»): [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://ligazakon.ua>.
2. Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ligazakon.ua>.
3. Концепція загальнодержавної програми сталого розвитку сільських територій до 2020 року: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ligazakon.ua>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запровадження оцінки міжрегіональної та внутрішньорегіональної диференції соціально-

- економічного розвитку регіонів» від 20 травня 2009 р. - № 475 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 37. – С. 32–36.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування» від 2 квітня 2009 р. - № 309 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 25. – С. 11–13.
 6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку сільських територій» від 27 грудня 2008 р. № 1124 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 8. – С. 315–317.

УДК 336.2:338.43:336.22

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗГІДНО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ

*Руснак А.В. – к.е.н., доцент, докторант, Херсонський ДАУ
Ігнатенко М.М. – к.е.н., доцент, Національна академія
керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ*

Постановка проблеми. Оподаткування сільськогосподарської діяльності аграрних підприємств залишається досить актуальним питанням, оскільки, від системи оподаткування залежить не лише поповнення державного бюджету, але і розвиток аграрного сектору економіки. Особливо актуальним є аналіз змін та особливостей оподаткування сільськогосподарських підприємств у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу (ПК) України, яким регулюються відносини між державою у вигляді податкових органів та підприємств із питань оподаткування.

Стан вивчення проблеми. Актуальним питанням оподаткування сільськогосподарських підприємств присвячені праці багатьох вітчизняних вчених, зокрема В. Андрущенко, О. Василика, М. Дем'яненка, Д. Деми, О. Кириленко, А. Крисоватого, П. Лайка, А. Поддєрьогіна, Л. Тулуша, В. Федосова та ін., дослідження яких спрямовані на вдосконалення податкового механізму, перегляд спеціального режиму оподаткування податком на додану вартість (ПДВ) та фіксованим сільськогосподарським податком (ФСП), розробку специфічного інструментарію і механізмів оподаткування сільськогосподарської діяльності.

Завдання і методика досліджень. Завданням дослідження є визначення та аналіз змін в оподаткуванні сільськогосподарських підприємств з метою розробки практичних рекомендацій щодо стимулювання сільськогосподарської діяльності в Україні шляхом застосування податкових важелів.

Результати досліджень. Сільськогосподарські підприємства мають значні податкові пільги та привілеї, включаючи вигоду від фіксованого сільськогосподарського податку, пільг зі сплати ПДВ з продажу сільськогосподарської продукції. Основною причиною цієї системи оподаткування сільської діяльності є низький рівень прямої бюджетної підтримки.

Основні положення прийнятого Податкового кодексу поширюються на